

**การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง**

Administration of the student support system in Rattanakrongsan School
Interdisciplinary group, Secondary Educational Service Area office, Phang
Nga, Phuket, Ranong.

อิสราภรณ์ เพชรดี Issaraporn Phetdee

สาโรจน์ แก้วอรุณ Sarod Kaew arun

สุดา เนตรสว่าง Suda Netsawang

ธรรมรส โชติคุณุชร Thammaros Chotigunjara

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

North-chiang mai university

g653302074@northcm.ac.th

Received 2024/03/04

Revised 2024/08/06

Accepted 2024/08/18

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ2) แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง วิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งหมด 181 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และ2) แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขต รัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง คือ ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมเพื่อวางแผน มอบหมายในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม เพื่อร่วมกันกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ประสานความร่วมมือจากครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการ ความสนใจของนักเรียน ให้มีความหลากหลายและทันสมัย เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

เสริมสร้างจุดแข็ง พัฒนาจุดอ่อนด้อย ติดตามตรวจสอบและสรุปข้อมูลการส่งต่อภายในและภายนอก เพื่อเป็นข้อมูลในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

คำสำคัญ : การบริหาร, การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง.

Abstract

This research aims to 1) study the administration of the student care system and 2) develop guidelines for the administration of the student care system in schools in the Rattanakrongsan Sub-district, Office of the Secondary Education Service Area, Phang Nga, Phuket, Ranong. The research was a survey research. The sample consisted of 181 school administrators, teachers, and educational personnel in the academic year 2023, and 7 qualified persons who were specifically selected for the interview. The research instruments were questionnaires and interview data recording forms. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Content analysis was performed and the descriptive method was presented.

The research results found that

1) The administration of the student care system in schools in the Rattanakrongsan Sub-district, Office of the Secondary Education Service Area, Phang Nga, Phuket, Ranong, was at a high level overall. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in all aspects. 2) The guidelines for the development of the administration of the student care system in schools in the Rattanakrongsan Sub-district, Office of the Secondary Education Service Area, Phang Nga, Phuket, Ranong, were that administrators should hold meetings to plan and assign tasks for the operation of the student care system, allowing all parties to participate. To jointly determine student screening criteria, coordinate with teachers and relevant parties to organize activities that meet the needs and interests of students, to be diverse and up-to-date, to help develop students' potential, strengthen their strengths, develop their weaknesses, monitor, and summarize internal and external referrals to be used as information for further care and assistance for students.

Keywords: Administration, Student Support System , Rattanakrongsan School Interdisciplinary Group, Secondary Educational Service Area office Phang Nga Phuket Ranong.

บทนำ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงกำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนนักเรียน ทุกคนจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม และทันการณ์ ได้รับการพัฒนาในทุกมิติเพื่อให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยในสภาพสังคมปัจจุบัน พร้อมด้วยคุณลักษณะความเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีพในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการและจุดเน้น ในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีเป้าหมายให้ศูนย์ความปลอดภัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงสิทธิ ของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 9)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่ดูแลโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ประกอบด้วยโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ จำนวน 7 โรงเรียน โดยดำเนินงานตามนโยบายสร้างโอกาส การเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จึงได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบโดยให้ความสำคัญในด้านวิชาการ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากข้อมูลทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ปีการศึกษา 2565 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น จำนวน 4,188 คน คิดเป็นร้อยละ 14.97 ของนักเรียนทั้งหมดมีนักเรียนด้อยโอกาสประเภทยากจนมากที่สุด จำนวน 4,112 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 รองลงมา คือ อื่น ๆ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 0.13 มีจำนวนนักเรียนพิการประเภทต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 270 คน คิดเป็นร้อยละ 0.97 ของนักเรียนทั้งหมด เป็นนักเรียนที่มีความพิการประเภทความบกพร่อง ทางการเรียนรู้มากที่สุด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 รองลงมา คือ พิการประเภทความบกพร่อง ทางร่างกาย/สุขภาพ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 0.10 พิการประเภทความบกพร่อง

ทางการพูด/ภาษาน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.01 มีนักเรียนออกกลางคัน รวมทั้งสิ้นจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 0.07 เปรียบเทียบนักเรียนในปีการศึกษา 2563 – 2565 มีแนวโน้มลดลงทุกปีอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง, 2565 : 12)

จากความเป็นมาและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยารัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา คิดเป็น ทำเป็นและประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขต รัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง แยกเป็นรายด้านจำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. ด้านการคัดกรองนักเรียน 3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ซึ่งเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนกระบือวิทยา โรงเรียนสตรีระนอง โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร โรงเรียนกะเปอร์วิทยา โรงเรียนสุขสำราญราษฎร์รังสรรค์ โรงเรียนละอุ่นวิทยาคาร โรงเรียนปากจั่นวิทยา ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 341 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ในปีการศึกษา 2566 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่

และมอร์แกน (Crejcie and Morgan.1973:1088) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน โดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Proportional Simple Random Sampling)

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน จากผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง มี 5 ด้าน คือ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อคำถาม 8 ข้อ 2. ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อคำถาม 8 ข้อ 3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีข้อคำถาม 8 ข้อ 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีข้อคำถาม 8 ข้อ และ 5. ด้านการส่งต่อ มีข้อคำถาม 8 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน

2. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

การสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2 สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่างๆเพื่อกำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากนั้นก็นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการดำเนินงานวิจัยตรวจสอบการใช้สำนวนภาษา ความถูกต้อง ความครอบคลุมตามขอบเขต และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการกำหนดค่าของความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 -1.00

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมไปทดลอง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนนิคมสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองแล้วนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

1.5 นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการดำเนินงานวิจัยเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

1.6 นำแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 นำประเด็นคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจากแบบสอบถาม มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ข้อคำถามจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อ

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูลและข้อคำถาม

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามความเห็นของ อาจารย์ที่ปรึกษาและนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับแก้ไขอีกครั้ง

2.6 ปรับแก้แบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การวิจัย “การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง” ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การประสานงานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนตามต้องการ รองลงมาคือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ และใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ การจัดทำแบบบันทึกสุขภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน

ด้านการคัดกรองนักเรียน การจัดกิจกรรมโฮมรูม อย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ การวางแผนด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ และระบบการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ การพิจารณาข้อมูลด้านต่างๆของนักเรียนเพื่อกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน

ด้านการส่งเสริมนักเรียน จัดกิจกรรมโฮมรูมให้กับนักเรียนในทุกด้านทั้งด้านการรู้จักตนเองด้านการเรียน ด้านการอยู่ร่วมกัน และด้านนันทนาการ รองลงมาคือ ครูที่ปรึกษาเข้าโฮมรูมโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายในแต่ละวัน ตามลำดับและการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ มีการคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองเครือข่ายเพื่อประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความจริงใจในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกคน รองลงมาคือ การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ตามลำดับ และมีการกำหนดวิธีการและการดำเนินการแก้ไขปัญหาของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ มีระบบการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา

ด้านการส่งต่อ มีการประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคลากรที่จะช่วยเหลือนักเรียนให้ทราบล่วงหน้า รองลงมาคือ ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นก่อนหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ และมีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ มีการติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปเป็นกลุ่มปกติอย่างถาวร

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมเพื่อวางแผน มอบหมายในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองเครือข่าย มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างเป็นระบบ เช่น การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งต่อข้อมูลไปยังครูที่ปรึกษา ในปีการศึกษาต่อไป รวมทั้งมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการนิเทศ ติดตามผล เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่าง

สม่ำเสมอ สรุปและจัดทำข้อมูล แบบบันทึกสุขภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นภาพรวมของสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน

ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรมีการวางแผน ประชุม กำหนดปฏิทินดำเนินงานและแต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียน เพื่อร่วมกันกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้เหมาะสม เป็นระบบในการจัดกลุ่มนักเรียน ว่าจัดอยู่ในกลุ่มปกติ เสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา มีการพิจารณาข้อมูลด้านต่างๆของนักเรียนเพื่อกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนทำความเข้าใจและแจ้งวัตถุประสงค์ของการคัดกรองให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ จัดอบรมให้ความรู้และนำเทคโนโลยีเข้ามาดำเนินการเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ปรับปรุงข้อมูลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน

ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผู้บริหารควรมีการวางแผน ประชุมระดมความคิด ประสานความร่วมมือจากครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองเครือข่าย เพื่อประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการ ความสนใจของนักเรียน ให้มีความหลากหลายและทันสมัย การนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน เสริมสร้างจุดแข็ง พัฒนาจุดอ่อนด้อย มีการติดตามและตรวจสอบกิจกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ผู้บริหารควรมีการวางแผน มีระบบการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา กำหนดแนวทาง นิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานในด้านการป้องกันและแก้ปัญหายังเป็นระบบ โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาในเบื้องต้น นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสื่อหรือเครื่องมือมาใช้ในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา มีการจัดการให้คำปรึกษาในกรณีพิเศษ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

ด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรมีการวางแผน ประชุมเพื่อวางแผน กำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งต่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน สร้างเครือข่ายจากทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อประสานความร่วมมือในการส่งต่อนักเรียน ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน วินิจฉัยปัญหา สภาพและพฤติกรรมในการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก ติดตาม ตรวจสอบและสรุปข้อมูลการส่งต่อภายในและภายนอก นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป มีการติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปเป็นกลุ่มปกติอย่างถาวร

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลข้อที่ 1 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ในการขับเคลื่อนเพื่อคุ้มครองนักเรียน ซึ่งครูถือเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ และกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันเข้าไปแก้ไขปัญหาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเองแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของรัชพล เทียงดี (2563 : 41) พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน รองลงมาคือด้านการส่งต่อนักเรียนและด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและยังสอดคล้องกับวิจัยของสุจิตา พงษ์สวัสดิ์ (2561 : 304 - 314) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ได้ดำเนินการวางแผน จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ได้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลาย และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตา พงษ์สวัสดิ์ (2561 : 304-314) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัย มีความเห็นว่า นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันเป็นพื้นฐานตามความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ได้ดำเนินการวางแผน พิจารณาข้อมูลและคัดกรองนักเรียน

ตามระบบ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา เพื่อร่วมวางแผนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชพล เทียงดี (2563 : 41) พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความรุนแรงหรือความถี่ของปัญหา โดยในการดำเนินการคัดกรองนักเรียนของสถานศึกษา ต้องมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ได้ดำเนินการวางแผนโดยการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ตามความต้องการและความถนัดจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถแสดงออกเชิงความรู้ความสามารถและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในห้องเรียนโดยไม่มีการแบ่งแยก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี เตยอ่อน (2558 : 74-76) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัย มีความเห็นว่าการ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมา成为นักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ได้ดำเนินการกำหนดวิธีการ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของวรารุณี เหล่าจินดา (2559 : 125) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหายอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัย มีความเห็นว่าการป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ การป้องกันและการแก้ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ด้านการส่งต่อ โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ได้ดำเนินการวางแผน วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามผลการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของกรดา มลิล (2564 : 31-41) พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า บางกรณีที่มีปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้นหากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข

อภิปรายผลข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า **ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมเพื่อวางแผน มอบหมายในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองเครือข่าย มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างเป็นระบบ เช่น การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งต่อข้อมูลไปยังครูที่ปรึกษา ในปีการศึกษาต่อไป รวมทั้งมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการนิเทศ ติดตามผล เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอ สรุปและจัดทำข้อมูล นักเรียนรายบุคคลเป็นภาพรวมของสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561 : 304-314) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัย มีความเห็นว่า นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันเป็นพื้นฐานตามความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรมีการวางแผน ประชุม กำหนดปฏิทินดำเนินงานและแต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียน เพื่อร่วมกันกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ให้เหมาะสม เป็นระบบในการจัดกลุ่มนักเรียน ว่าจัดอยู่ในกลุ่มปกติ เสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา ทำความเข้าใจและแจ้งวัตถุประสงค์ของการคัดกรองให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ จัดอบรมให้ความรู้และนำเทคโนโลยีเข้ามาดำเนินการเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ปรับปรุงข้อมูลที่ได้อาจจากการคัดกรองนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน มีการพิจารณาข้อมูลด้านต่างๆของนักเรียนเพื่อกำหนด

เกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชพล เทียงดี (2563 : 41) พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความรุนแรงหรือความถี่ของปัญหา โดยในการดำเนินการคัดกรองนักเรียนของสถานศึกษา ต้องมีการประชุมครูกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

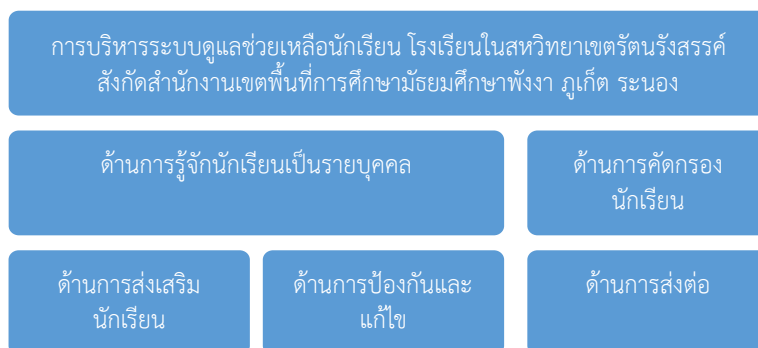
ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผู้บริหารควรมีการวางแผน ประชุมระดมความคิด ประสานความร่วมมือจากครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการ ความสนใจของนักเรียน ให้ความหลากหลายและทันสมัย การนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน เสริมสร้างจุดแข็ง พัฒนาจุดอ่อนด้อย มีการติดตามและตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม มีการคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองเครือข่าย เพื่อประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เทยอ่อน (2558 : 74-76) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัย มีความเห็นว่า การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ผู้บริหารควรมีการวางแผน กำหนดแนวทาง นิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานในด้านการป้องกันและแก้ปัญหาย่างเป็นระบบ โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาในเบื้องต้น นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสื่อหรือเครื่องมือมาใช้ในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา มีการจัดการให้คำปรึกษาในกรณีพิเศษ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน มีระบบการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของวราวุฒิ เหล่าจินดา (2559 : 125) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัย มีความเห็นว่า การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาของนักเรียนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับ

นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ การป้องกันและการแก้ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรมีการวางแผน ประชุมเพื่อวางแผน กำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งต่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน สร้างเครือข่ายจากทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก สถานศึกษา เพื่อประสานความร่วมมือในการส่งต่อนักเรียน ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน วินิจฉัยปัญหา สภาพและพฤติกรรมในการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก ติดตาม ตรวจสอบและสรุป ข้อมูลการส่งต่อภายในและภายนอก นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต่อไป มีการติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญจนกว่า นักเรียนจะได้รับการพัฒนาไปเป็นกลุ่มปกติอย่างถาวร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของกรดา มลิตา (2564 : 31-41) พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า บางกรณีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

การวิจัย “การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นองค์ ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

การศึกษากาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล วางแผนจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็น รายบุคคลเพื่อให้ได้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลายเก็บ ข้อมูล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน วางแผน พิจารณาข้อมูลและคัดกรองนักเรียนตามระบบ ประสาน

ความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มี 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนวางแผนโดยการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข กำหนดวิธีการ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง 5) ด้านการส่งต่อวางแผน วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามผลการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ทำให้ทราบถึงข้อมูลในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เกิดศักยภาพในการบริหารงานมากยิ่งขึ้นสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรสร้างเครือข่ายในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินการ
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน เชิญวิทยากรมาอบรมเชิงปฏิบัติให้ความรู้แก่ครูผู้รับผิดชอบในเรื่องการคัดกรองนักเรียน
- 3) ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหายุ่งยากซับซ้อน และต้องการความช่วยเหลือเฉพาะทางให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานงานการส่งต่อระหว่าง ครูภายในโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกอย่างเป็นระบบชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา เอกชน เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัตนรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

References

- กรดา มลิลดา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 8(2) : 31-41.

- ปราณี เทยอ่อน. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว สาครกิจโกศล. *ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 18. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วราวุฒิ เหล่าจินดา. (2559). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. *วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(2) : 304-314.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนดีใกล้บ้าน (แม่เหล็ก)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง, งานขอมูลสารสนเทศ กลุ่มนโยบายและแผน. (2566). *สารสนเทศทางการศึกษา ปการศึกษา 2566*. พังงา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง.